

קנח דרכי פרק חמשה עשר התשובה

אבל להיות רוב העולם טרודים
 בעסקיהם, אי אפשר שבעודם
 באמצע תפלתם לא יעבור על דעתם
 מחשבה אחרת. ולהיות התפלה שגורה
 בפיו, סרכיה נקט ואתי. וברין היה
 שיפסיק וישתוק עד שיעבור ההרהור
 והוא ממנו, אבל הלשון ממהר לדבר
 מבלי שירגיש. על כן להנצל מזה יעשה
 זאת: יאמר כל ברכה וברכה בנשימה
 אחת, כי בזה יכוין אל מה שאומר ורוח
 לא יעבור ביניהם^{יא}, זה מועיל לי הרבה,
 וכך יועיל לאחרים בעזרת השם יתברך^{יב}.

י. כלומר, שגרת לשונו תופסתו, וגורמת לו להמשיך מאליו. והוא על פי ברכות טז, א.

יא. על פי איוב מא, ח: 'ורוח לא יבא ביניהם'.

יב. כתב רבינו בספרו גרן ארז^{יג} פרשת ואתחנן בפסוק (דברים ג, כג): 'ואתחנן אל ה' בעת ההיא' (באמצע
 הדיבור): עוד ידע שיש כמה מיני כוונות. יש שכל כוונתו אינה^{יד} אלא לחשוב שעומד לפני המלך
 ויצא הדברים מפיו בלי הבנת ענינם, אלא אומרם לפי שהם שגורים בפיו. ויש שהוא מכוין אל
 פירוש המלות, אפילו אינו מכוין שהוא עומד לפני המלך, ועל כן אינו מתחנן לפניו כעני ששואל
 צרכיו, ועל זה אמרו חכמים: 'דע לפני מי אתה עומד, ואל תעש תפלתך קבע אלא תחנונים לפני
 המקום' [אבות פ"ב, מ"ג. לפניו: 'לפני מי אתה עומד' וכן גרסת רבינו ב'זכרון אבות' שלון]. ויש מכוין אל פירוש המלות
 ומתחנן לפניו יתברך שיתן לו מה שהוא שואל, וזו היא מדה בינונית. ויש כוונה יותר פנימית, והיא
 לכוין אל סוד התפלה שהיא כנגד תמידין (ברכות כו, ב), והתקוין שהיו עושים הקרבנות 'ונשלמה פרים
 שפתינו' (הושע יד, ג; במדבר רבה פ"ח, כא), וכוונה זו מסירה כל מחשבות זרות, כי במקום הקדוש הטמאים
 עומדים מרחוק. ולפי שלא כל אדם יחכם לדעת כוונה זו, ראינו ללמד לכל החפץ לכוין בתפלתו
 ולא יטרידנו מחשבות זרות, יאמר^{יז} כל ברכה בנשימה אחת ולא ינשום בתוכה אם אפשר לו. עוד אחרת,
 בבא לו מחשבה זרה יצייר בדעתו אות ה' ויסתלק מהרהור ויחזור לתפלתו, וכוונות אלו מועילות
 בכל התפלה, הן הזמירות, הן בעמידה, ובכל הענינים.

